

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias (EMTA) on olemas väärtuslik muusika-alane materjal, mis on kogutud mordva aladelt erinevatel perioodidel. Tegemist on uudsete salvestustega, mida koguti eesmärgiga teha mordva mitmehäälese laulu mitmekanalilisi helisalvestusi, mille abil on võimalik väga täpselt jälgida esituse üksikasju. Teaduslikud uurimisküsimused on seotud muusika-uurija Žanna Pärtlase uurijahuvidega, salvestuste jaoks ostis akadeemia spetsiaalset tehnikat. Välitööde korralduslikku külge juhtis EMTA, kelle väga oluline partner oli Mordva Ülikool, osalesid Eesti-Mordva Selts ja Eesti Kirjandusmuuseumi etnomusikoloogid.

Suurem ekspeditsioon korraldati 2015. aasta suvel. Etnograafilisest ekspeditsioonist Mordvasse võtsid osa Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia (Žanna Pärtlas ja akadeemia üliõpilased), Mordva Riiklik Ülikool (Svetlana Isaeva), Eesti Kirjandusmuuseum (Janika Oras, Andreas Kalkun). Osales ka Eesti-Mordva Selts (Natalia Ermakov). Mordvast koguti väärtuslikku rahvaluule- ja etnograafiaalast materjali (arhiivimaterjali hoitakse kirjandusmuuseumis ja Žanna Pärtlase isikuarhiivis).

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ning Nikolai Pavlovitš Ogarjovi nimelise Mordva Riikliku Ülikooli koostöös toimusid ühised etnograafilised ekspeditsioonid aastatel 2014–2020.

Žanna Pärtlas iseloomustab neid käikusid järgmiselt: “Salvestusi tehti kahekümnes külas – kaheteistkümnes mokša ja kaheksas ersa külas – Ruzaevski, Starošaigovski, Kovõlkino, Krasnoslobodski, Insari, Itšalkovski, Kadoškino, Dubenski, Atjürjevo, Tenguševo ja Kotškurovo rajoonides Mordvamaal. Kõik salvestused tehti mitmekanalilise meetodiga, kasutades kuue- ja kaheksakanalilisi helisalvestusseadmeid. See meetod võimaldab kuulata eraldi kõigi esitajate hääli, koostada partituuri nooditranskriptsioone, suureneb oluliselt mitmehäälsuse muusikalise analüüsi täpsus. Kokku käisin Mordovias 10 korda (võib öelda, et tegemist oli kümne ekspeditsiooniga) aastatel 2014–2020.

Mokša külad:

- Staraja Terizmorga (Staroje Šaigovo raj)
- Rjazanovka (Staroje Šaigovo raj)
- Levža (Ruzajevka raj)
- Ogarjovo (Ruzajevka raj)
- Kolopino (Krasnoslobodski raj)

- Staroje Drakino (Kovõlkino raj)
- Parapino (Kovõlkino raj)
- Novõe Verhissõ (Insari raj)
- Pajovo (Kadoškino raj)
- Atjurjevo (Atjurjevo raj)
- Kotšetovka (Insari raj)
- Adaševo (Kadoškino raj)

Ersa külad:

- Povodimovo (Dubjonki raj)
- Ardatovo (Dubjonki raj)
- Čindjanovo (Dubjonki raj)
- Morga (Dubjonki raj)
- Muran (Kotškurovo raj)
- Novaja Põrma (Koškurovo raj)
- Paradeevo (Itšalki raj)
- Tenguševo (Tenguševo raj)

(Pärtlas, käsikiri 2025).

Kirjandusmuuseumile on üle antud ainult 2015. aasta suurima ekspeditsiooni materjalid.

Foto 23. Etnograafiline ekspeditsioon Mordva Vabariigis. Tehakse mokša mitmehäälse laulu mitmekanalilisi helisalvestusi. Svetlana Isajeva foto, 2015.

Foto 24. Etnograafiline ekspeditsioon Mordva Vabariigis. Tehakse mokša mitmehäälse laulu mitmekanalilisi helisalvestusi. Esiiplaanil Žanna Pärtlas. Natalia Ermakovi foto, 2015.

Foto 25. Etnograafiline ekspeditsioon Mordva Vabariigis 2015. Mokša naised rahvakultuuri keskuse ja kiriku ees. Mordva Vabariik, Staroje Šaigovo rajoon, Staraja Terizmorga küla. Andreas Kalkuni foto, 2015.

Foto 26. Ersa ansambel ekspeditsiooni vastu võtmas. Mordva Vabariik, Kotškurovo rajoon, Podlesnaja Tavla küla. Natalia Ermakovi foto, 2015.